Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0122

Kontroll, transparens och spårbarhet avseende prestationsbaserade instrument

Europaparlamentets resolution av den 28 april 2026 om kontroll, transparens och spårbarhet avseende prestationsbaserade instrument (2025/2032(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av artiklarna 311, 312, 319, 323 och 324 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*),

– med beaktande av rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027[1] och de gemensamma förklaringar som parlamentet, rådet och kommissionen enats om i detta sammanhang, samt de därmed sammanhängande ensidiga förklaringarna,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget[2] (*budgetförordningen*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092 av den 16 december 2020 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten[3] (*villkorlighetsförordningen*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97[4],

---

1 EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
2 EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
4 EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

– med beaktande av sin resolution av den 15 december 2022 om uppskalningen av den fleråriga budgetramen 2021–2027: en resilient EU-budget som är anpassad till nya utmaningar[5],

– med beaktande av sin ståndpunkt av den 27 februari 2024 om utkastet till rådets förordning om ändring av förordning (EU, Euratom) 2020/2093 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027[6],

– med beaktande av det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel[7],

– med beaktande av sin ståndpunkt av den 16 december 2020 om utkastet till rådets förordning om den fleråriga budgetramen 2021–2027[8],

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens årsrapport av den 10 oktober 2024 om genomförandet av budgeten för budgetåret 2023, med institutionernas svar,

– med beaktande av revisionsrättens särskilda rapport nr 13/2024 av den 2 september 2024 *Utnyttjandet av medel från faciliteten för återhämtning och resiliens – Det görs framsteg, men de är försenade, och det finns fortfarande risk för att åtgärder inte slutförs och att facilitetens mål därför inte uppnås*, revisionsrättens särskilda rapport nr 14/2024 av den 11 september 2024 *Den gröna omställningen: otydligt bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens* samt revisionsrättens särskilda rapport nr 22/2024 av den 21 oktober 2024 *Dubbel finansiering från EU-budgeten – Kontrollsystemen saknar grundläggande delar för att minska den ökade risk som följer av modellen med finansiering som inte är kopplad till kostnaderna i faciliteten för återhämtning och resiliens*,

– med beaktande av revisionsrättens översikt 03/2025 av den 16 juni 2025 *Möjligheter för den fleråriga budgetramen efter 2027* och revisionsrättens översikt 04/2025 av den 19 juni 2025 *Den europeiska sammanhållningspolitikens framtid – Att dra lärdom av tidigare erfarenheter*,

– med beaktande av sin resolution av den 7 maj 2025 om en uppdaterad långtidsbudget för unionen i en värld i förändring och av

---

5 EUT C 177, 17.5.2023, s. 115.
6 EUT C, C/2024/6750, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6750/oj.
7 EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
8 EUT C 445, 29.10.2021, s. 240.

yttrandet från budgetkontrollutskottet till budgetutskottet över en uppdaterad långtidsbudget för unionen i en värld i förändring[9],

– med beaktande av budgetutskottets betänkande av den 23 april 2025 om ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2023, avsnitt III – kommissionen, genomförandeorganen och nionde, tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden,

– med beaktande av kommissionens rapport från december 2023 *Study supporting the mid-term Evaluation of the Recovery and Resilience Facility*,

– med beaktande av årsrapporten för 2024 från Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo), som offentliggjordes den 3 mars 2025,

– med beaktande av Mario Draghis rapport *The future of European competitiveness* från september 2024 (*Draghi-rapporten*)

– med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 8 oktober 2024 *Halvtidsöversyn av EU:s återhämtningsplan efter covid-19* (*faciliteten för återhämtning och resiliens*)[10],

– med beaktande av den information som offentliggjorts på resultattavlan för återhämtning och resiliens (*RRF-resultattavlan*),

– med beaktande av sina interna studier, sina djupgående analyser och sina briefingar om genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens,

– med beaktande av Enrico Lettas rapport av den 17 april 2024 *Much more than a market – speed, security, solidarity: Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (*Letta-rapporten*),

– med beaktande av rapporten av den 20 februari 2024 från kommissionens högnivågrupp om sammanhållningspolitikens framtid *Forging a sustainable future together – Cohesion for a competitive and inclusive Europe*,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 februari 2025 *Vägen till nästa fleråriga budgetram* (COM(2025)0046),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 29 januari 2025 *En konkurrenskraftskompass för EU* (COM(2025)0030),

---

9 Antagna texter, P10_TA(2025)0090.
10 EUT C, C/2024/7057, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.

– med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 20 mars 2025, den 6 mars 2025 och den 19 december 2024,

– med beaktande av de politiska riktlinjerna för kommissionens mandatperiod 2024–2029, som lades fram av kommissionens tillträdande ordförande den 18 juli 2024,

– med beaktande av Europeiska regionkommitténs yttrande av den 20 november 2024 *EU:s budget och platsbaserade strategier: förslag till ny utformning och nya genomförandemekanismer i den fleråriga budgetramen efter 2027*[11],

– med beaktande av kommissionens förslag av den 16 juli 2025 till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av en utgiftsspårnings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter (COM(2025)0545),

– med beaktande av sin resolution av den 18 juni 2025 om genomföranderapporten om faciliteten för återhämtning och resiliens[12],

– med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A10-0074/2025),

– med beaktande av artiklarna 55 och 148.2 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A10-0022/2026), och av följande skäl:

A. Det ökande antalet politiska prioriteringar i EU sätter ytterligare press på EU:s budget, vilket gör att ett ansvarsfullt utnyttjande av tillgängliga finansiella resurser blir viktigare än någonsin. En sund ekonomisk förvaltning, enligt definitionen i budgetförordningen, kräver att EU:s medel genomförs i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet, så att det säkerställs att resurserna används på ett kostnadseffektivt sätt, att målen uppnås i tid, i tillräcklig kvantitet och till bästa pris, och att de avsedda resultaten och effekterna uppnås. Detta stärker kravet på vaksamhet i den finansiella förvaltningen för att garantera att utgifterna ger en påvisbar avkastning på investeringar i fråga om ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och uppnåendet av EU:s prioriteringar.

B. Om EU:s finansiering tar formen av stöd som inte är kopplat till ersättning av stödberättigande kostnader utan till resultat, output eller andra prestationsindikatorer, är utbetalningarna beroende av

---

11 EUT C, C/2025/279, 24.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/279/oj.

12 Antagna texter, P10_TA(2025)0128.

att på förhand fastställda delmål eller mål uppnås, vilket måste kontrolleras innan någon utbetalning görs.

C. Detta tillvägagångssätt, som innebär att utbetalningar frikopplas från faktiska utgifter, undergräver tillgången till uppgifter om faktiska kostnader och försvårar därmed bedömningarna av sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet. Parlamentet uppmärksammar att denna brist på uppgifter förhindrar systematisk identifiering av oriktigheter, bedrägeririsker och dubbel finansiering, samtidigt som EU:s kapacitet att införa mekanismer för tidig varning och datadrivna riskgraderingsverktyg även minskas.

D. Avsaknaden av utgiftskontroller ökar risken för felaktigheter i kostnadsberäkningarna, vilket därmed undergräver en sund ekonomisk förvaltning, transparens och ansvarsskyldighet. Revisionsrätten har upprepade gånger varnat för brister i kostnadsbedömningarna, variationer i de nationella revisionsstandarderna och brister i kommissionens tillsynskapacitet.

E. Ett stort utrymme för skönsmässig bedömning av huruvida delmål och mål har uppnåtts kan leda till inkonsekvent behandling av medlemsstaterna från kommissionens sida eller till att medel frigörs trots att villkoren för utbetalning inte är uppfyllda.

F. Revisionsrätten har identifierat brister i utformningen av kontrollsystemet för faciliteten för återhämtning och resiliens, bland annat alltför stor tillit till nationella organ, ofullständiga verifieringskedjor, fel och risker för inkonsekvent tillämpning i medlemsstaterna. Parlamentet noterar att dessa svagheter förvärras ytterligare av de nationella datasystemens fragmentering och oförenlighet, vilket hindrar interoperabilitet, snabb upptäckt av risker och ett effektivt skydd av personuppgifter vid revisions- och kontrollinsatser.

G. Kontrollen av prestationsbaserade instrument är beroende av hur trovärdiga de nationella övervakningsmekanismerna är. Brister i rättsstatsprincipen ökar risken för EU:s ekonomiska intressen eftersom skyddet av dessa bygger på ett oberoende rättsväsende och oberoende bedrägeribekämpningsorgan.

H. Demokratisk ansvarsskyldighet kräver att parlamentets roll som lagstiftare, budgetmyndighet och ansvarsfrihetsbeviljande myndighet skyddas, med strikta mekanismer för ansvarsskyldighet och full transparens när det gäller slutmottagarna av unionsmedel. Medlemsstaterna och andra nationella myndigheter bör inte betraktas som slutmottagare av unionsfinansiering.

Utmaningar som påverkar transparens, ansvarsskyldighet och en effektiv kontroll av prestationsbaserade instrument

1. Europaparlamentet betonar att prestationsbaserade instrument, i enlighet med budgetförordningen, måste respektera principerna om laglighet, korrekthet, sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet och att förenkling aldrig får ske på bekostnad av sund ekonomisk förvaltning och transparens. Parlamentet efterlyser riskbaserade och proportionerliga kontroller, och insisterar på att indikatorer för prestationsbaserade instrument bör fånga upp konkreta resultat och mervärde för EU snarare än bara fördefinierade resultat. Parlamentet betonar att sådana instrument, när de är korrekt utformade, kan öka fokuset på resultat, reformer och konkurrenskraft.

2. Europaparlamentet noterar att faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF), vars fokus ligger på utbetalning på grundval av ett tillfredsställande uppnående av delmål och mål, är det första större prestationsbaserade instrumentet på EU-nivå som uteslutande bygger på finansiering som inte är kopplad till kostnader. Parlamentet noterar vidare att RRF-modellen har kopierats i andra finansieringsinstrument såsom Ukrainafaciliteten och faciliteten för västra Balkan. Parlamentet är bekymrat över kommissionens förslag att använda en liknande modell i nästa fleråriga budgetram för de flesta av EU:s finansieringsprogram, inbegripet för rubrik 1. Parlamentet noterar att RRF i viss utsträckning har stimulerat vissa nationella investeringar och reformer.

3. Europaparlamentet betonar betydelsen av att dra lärdom av de kritiska svagheter som avslöjats av den centraliserade prestationsbaserade genomförandemodellen för RRF och som uppmärksammats av revisionsrätten och kommissionen, bland annat minskad ansvarsskyldighet och begränsad kontroll på EU-nivå av efterlevnaden av regler och förordningar. Parlamentet understryker att transparensen när det gäller slutmottagare måste säkerställas genom ett enhetligt och driftskompatibelt EU-omfattande rapporteringssystem som är tillgängligt för kommissionen, revisionsrätten, Eppo och parlamentet. Parlamentet uppmärksammar att mervärdet för EU kan stärkas genom att man ökar antalet gränsöverskridande projekt och säkerställer adekvata beslutsbefogenheter för de subnationella enheterna, särskilt för de lokala och regionala myndigheterna, vid utformningen och genomförandet av faciliteten.

4. Europaparlamentet anser att även om RRF är avsedd att vara ett prestationsbaserat instrument är dess genomförande ofta mer inriktat på output än på resultat. Parlamentet beklagar att de vagt definierade delmålen och målen, som främst betonar input och output snarare än resultat, riskerar att undergräva uppnåendet av RRF:s mål. Parlamentet anser att framtida prestationsbaserade instrument bör fastställa mer specifika nyckelprestationsindikator för att säkerställa att investeringarna är anpassade till instrumentets mål och får en positiv inverkan och skapar ett tydligt mervärde för EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att framtida prestationsbaserade instrument harmoniseras mellan medlemsstaterna, är transparenta i sin utformning och stabila över tid för att främja konsekvens, ansvarsskyldighet och långsiktig effektivitet.

5. Europaparlamentet betonar att användningen av uppskattningar i förväg av kostnaderna utan kontroll av faktiska utgifter riskerar att skapa en strukturell brist i ansvarsskyldigheten, vilket begränsar möjligheten att bedöma förhållandet mellan kvalitet och pris och därmed undergräver principerna om sparsamhet och effektivitet i genomförandet av EU-medel. Parlamentet understryker behovet av att införa risk- och väsentlighetsbaserade kontrollmekanismer med tydligt definierade tröskelvärden för obligatoriska kontroller. Parlamentet uppmanar kommissionen att systematiskt integrera verktyg för datautvinning, dubbelkontroll och analys i framtida prestationsbaserade instrument för att upptäcka oriktigheter och risker för korruption och intressekonflikter.

6. Europaparlamentet är mycket oroat över kommissionens förslag om att generellt använda finansiering som inte är kopplad till kostnaderna i nästa fleråriga budgetram, och understryker betydelsen av att säkerställa tillräckliga skyddsåtgärder för att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning vid genomförandet av unionens finansiering. Parlamentet belyser behovet av att noggrant bedöma en sådan betydande övergång till användning av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna, med beaktande av de brister som identifierats i tidigare eller befintliga prestationsbaserade instrument, och betonar att det måste göras en omfattande utvärdering av RRF.

7. Europaparlamentet uttrycker oro över EU:s ökande skuldbörda och lånekostnader. Parlamentet noterar att revisionsrätten i sin årsrapport för 2024 uppskattar att EU:s utestående upplåning skulle kunna överstiga 900 miljarder EUR fram till 2027, nästan tio gånger högre än 2020 års nivå före införandet av återhämtningspaketet NextGenerationEU. Parlamentet varnar för att stigande lånekostnader utgör en risk för framtida budgetar och minskar det finanspolitiska utrymmet för nya prioriteringar.

8. Europaparlamentet hävdar att den generella användningen av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna, samtidigt som den potentiellt minskar den administrativa bördan, ökar risken för oriktigheter, dubbelfinansiering och bedrägerier, vilket minskar transparensen och spårbarheten för EU-medel. Parlamentet hävdar att en brist på koppling till kostnader kan leda till finansiering av icke livskraftiga projekt som utformats för att uppfylla delmål, snarare än för att få valuta för pengarna. Parlamentet framhåller parlamentets granskningsroll när det gäller att övervaka genomförandet av EU:s budget, särskilt dess befogenhet att bevilja ansvarsfrihet. Parlamentet efterlyser en robust styrning i nästa fleråriga budgetram som är utformad för att säkerställa att parlamentet fullt ut kan utöva sin roll som ansvarsfrihetsbeviljande myndighet.

9. Europaparlamentet noterar de aspekter som rör rättsstatsprincipen i kommissionens förslag till fleråriga budgetram för 2028–2034, och efterlyser en enhetlig, sammanhängande och övergripande ram för alla EU:s finansieringsprogram inom ramen för villkorlighetsförordningen. Parlamentet begär dessutom att all tillämpning av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna ska vara helt förenlig med förordningen.

10. Europaparlamentet noterar med oro att Eppo i slutet av 2024 behandlade 311 pågående ärenden med anknytning till NextGenerationEU, varav alla utom fyra rörde RRF, vilket motsvarar omkring 17 % av alla pågående utredningar av utgiftsbedrägerier och en ökning med 51 % för ärenden med anknytning till NextGenerationEU jämfört med 2023. Parlamentet noterar vidare att den uppskattade skadan för EU:s ekonomiska intressen uppgår till 2,8 miljarder EUR, vilket motsvarar 30 % (jämfört med 25 % 2023) av den totala uppskattade skadan till följd av alla bedrägerier med EU-utgifter. Parlamentet betonar att EU-institutionernas rapportering av fall fortfarande är låg, vilket väcker ytterligare farhågor om kommissionens förmåga att effektivt övervaka genomförandet av RRF. Parlamentet påminner om att 24 av EU:s 27 medlemsstater för närvarande deltar i Eppo.

11. Europaparlamentet uttrycker sin oro över att prestationsbaserade instrument som använder finansiering som inte är kopplad till kostnaderna fokuserar mer på systemrevisioner än på kontroller av faktiska utgifter. Parlamentet varnar för att sådana systemrevisioner kanske inte avslöjar underliggande problem som kan sprida sig och allvarligt undergräva den sunda ekonomiska förvaltningen av unionens budget och skyddet av unionens ekonomiska intressen. Parlamentet anser att kontrollsystemen i flera medlemsstater, även med den nuvarande finansiella strukturen och modellen för genomförande av EU:s finansiering, har visat på systembrister, vilket har lett till att bedrägerier eller andra oriktigheter inte har upptäckts och förebyggts, såsom fallet med Opekepe i Grekland eller fallen

med medel för landsbygdsutveckling i Slovakien, samt andra nyligen inträffade fall i flera medlemsstater, vilket visar att det behövs en starkare EU-tillsyn. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att vidta beslutsamma korrigerande åtgärder, stärka revisions- och ackrediteringsförfarandena och se till att liknande systemfel inte kan upprepas, samtidigt som proportionalitetsprincipen respekteras när det gäller rapporterings- och dokumentationsskyldigheter.

12. Europaparlamentet noterar med oro avsaknaden i lagstiftningen av prestationsbaserade instrument, såsom RRF, och i kommissionens förslag till den fleråriga budgetramen för 2028–2034 av tydliga standarder och tröskelvärden för när nationella förvaltnings- och kontrollsystem anses otillräckliga eller otillförlitliga, vilket innebär att korrigerande åtgärder eller innehållande av stöd överlåts åt skönsmässig bedömning.

13. Europaparlamentet understryker att den generella användningen av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna kräver att revisionsrätten och de nationella revisionsmyndigheterna avsevärt anpassar sin verksamhet och övergår till en annan revisionsmetod. Parlamentet varnar för att en sådan omställning, utan att säkerställa revisionsmyndigheternas beredskap, kommer att medföra betydande utmaningar och skulle kunna skapa en strukturell lucka i verifieringskedjan med allvarliga konsekvenser för både den sunda ekonomiska förvaltningen av unionens budget och förfarandet för beviljande av ansvarsfrihet.

14. Europaparlamentet beklagar de ofullständiga verifieringskedjor som revisionsrätten konstaterat för de prestationsbaserade instrumenten, såsom RRF, vilket försvagar spårbarheten och begränsar parlamentets och revisionsrättens möjlighet att utöva kontroll.

15. Europaparlamentet betonar att ett starkt beroende av nationella myndigheter och externa revisorer, utan starka skyddsåtgärder och detaljerad vägledning, tekniskt stöd och särskild utbildning från kommissionen om metoder för effektivitetsrevision, riskerar att leda till variationer i kontrollernas kvalitet och oberoende, vilket därmed utsätter EU för en anseenderisk. Parlamentet understryker att stöd till nationella revisionsmyndigheter kommer att bidra till förbättrad kvalitet och ökad konsekvens.

16. Europaparlamentet uppmärksammar att utnyttjandet av medel eller utbetalningar inte är en framgångsindikator per definition. Parlamentet beklagar att fokus på utnyttjande i de senaste ändringarna av de nationella planerna för återhämtning och resiliens har lett till en minskning av den ursprungligen planerade ambitionen, särskilt när det gäller reformer.

17. Europaparlamentet påminner om att revisionsorganen i medlemsstaterna måste följa internationellt accepterade

revisionsstandarder. Parlamentet varnar för att underlåtenhet att göra detta undergräver tillförlitligheten i deras arbete och utgör en risk för metoden med en enda revision. Parlamentet noterar revisionsrättens upprepade iakttagelser om vissa nationella revisionsmyndigheters brister när det gäller omfattning, kvalitet, dokumentation och rapportering. Parlamentet betonar behovet av en tydlig ansvarsram för att garantera kvalitet och konsekvens.

18. Europaparlamentet betonar att fragmenterade it- och datasystem i medlemsstaterna ökar risken för fel, oriktigheter, dubbelfinansiering, förseningar och inkonsekvent rapportering. Parlamentet påminner om att parlamentet, för att säkerställa fullständig spårbarhet för EU-medel, upprepade gånger har efterlyst inrättandet av ett gemensamt, integrerat och driftskompatibelt informations- och övervakningssystem, däribland ett gemensamt datautvinnings- och riskgraderingsverktyg, som bygger på – men inte är begränsat till – befintliga verktyg och databaser, i samband med omarbetningen av budgetförordningen. Parlamentet beklagar dock medlemsstaternas vägran att göra användningen av ett sådant system obligatorisk från och med början av nästa fleråriga budgetram. Parlamentet välkomnar kommissionens pågående insatser för att utveckla ett sådant driftskompatibelt system, med utgångspunkt i Arachne-verktyget, och uppmanar med kraft alla medlemsstater att fullt ut utnyttja detta system. Parlamentet betonar att varje ny finansieringsmodells effektivitet beror på de underliggande uppgifternas och övervakningsverktygens tillförlitlighet och konsekvens. Parlamentet understryker vikten av att utforma ett interoperabelt system som följer den allmänna dataskyddsförordningen[1]. Parlamentet understryker att ett sådant system måste tillhandahålla korrekt och aktuell information, minimera falska positiva resultat och fungera på ett tillförlitligt sätt.

19. Europaparlamentet betonar att delad förvaltning i nästa fleråriga budgetram måste involvera regionala och lokala myndigheter och intressenter, även när det gäller prestationsbaserade instrument, både i utformnings-, besluts- och planeringsfasen och i genomförande- och leveransfasen, genom en strategi för flernivåstyre, för att säkerställa mervärdet för EU av gränsöverskridande projekt och för att fokusera på mätbara resultat snarare än output.

20. Europaparlamentet noterar att en kombination av bidrag och finansieringsinstrument i prestationsbaserade ramar ökar

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

komplexiteten och riskerna för dubbelfinansiering, oriktigheter, bedrägerier, överkompensation och svaga ansvarskedjor. Parlamentet betonar särskilt att när finansieringen inte är kopplad till kostnader ökar avsaknaden av kostnadskontroll ytterligare risken för överlappningar mellan olika finansieringsflöden och undergräver säkerställandet av en sund ekonomisk förvaltning.

21. Europaparlamentet påpekar att prestationsbaserad övervakning inte nödvändigtvis minskar de administrativa bördorna, eftersom svaga kontrollsystem kan skapa dolda kostnader utan att säkerställa ökad säkerhet. Parlamentet uppmanar kommissionen att effektivisera prestationsindikatorerna, förenkla rapporteringsmallarna, undanröja överflödiga begäranden om uppgifter och vidta åtgärder mot den onödiga komplexiteten i betalningsansökningar. Parlamentet anser att varje övergång till användning av prestationsbaserade genomförandemodeller kräver kapacitetsuppbyggnad på EU-nivå och i medlemsstaterna, eftersom övervaknings-, kontroll- och revisionsbehoven när det gäller prestationsbaserade genomförandemodeller skiljer sig från behoven för instrument som bygger på ersättning av stödberättigande kostnader.

22. Europaparlamentet varnar för att den ökande användningen av prestationsbaserade instrument, utan att åtgärda de brister som identifierats i RRF, inbegripet genom att stärka den parlamentariska granskningen, i det nuvarande geopolitiska sammanhanget och med tanke på det ökade budgettrycket, riskerar att förändra den institutionella balansen till förmån för självbestämmande för den verkställande makten och bort från demokratisk ansvarsskyldighet. Parlamentet insisterar på att alla styrningsmodeller för prestationsbaserade instrument måste involvera parlamentet och rådet på lika villkor. Parlamentet förkastar alla förslag om att rubba den institutionella balansen och undergräva parlamentets roll som budgetmyndighet och ansvarsfrihetsbeviljande myndighet.

Rekommendationer för förstärkt kontroll, transparens och spårbarhet för prestationsbaserade instrument

23. Europaparlamentet anser att modellen med finansiering som inte är kopplad till kostnaderna för prestationsbaserade instrument inte bör användas som en generell metod för genomförande eller ersättning mellan medlemsstaterna och stödmottagarna, med undantag för mindre stödmottagare som genomför projekt under vissa finansiella tröskelvärden, vilket möjliggör ett mer förenklat leveranssystem, samtidigt som en robust kontrollram säkerställs. Parlamentet understryker särskilt att storskaliga och komplexa projekt bör förbli kostnadsbaserade, eftersom deras omfattning, varaktighet och finansiering på flera nivåer kräver detaljerad finansiell rapportering och verifierbara utgiftsuppgifter för att säkerställa korrekt övervakning och ansvarsskyldighet. Parlamentet betonar vikten av att inrätta en mekanism för återkrav i fall där betydande avvikelser uppstår mellan uppskattningar i förväg av kostnaderna och efterhandskontroller, särskilt när projekten levereras under den ursprungligen uppskattade kostnaden. Parlamentet betonar att sådana justeringar måste återspegla de faktiska utgifterna för att säkerställa finansiell integritet, valuta för pengarna och ansvarsskyldighet. Parlamentet efterlyser en fortsatt och utökad användning av schablonbelopp och förenklade kostnadsalternativ, särskilt för mindre eller medelstora investeringar, som effektiva och proportionella verktyg för att minska de administrativa bördorna, öka tillgängligheten för mindre stödmottagare och upprätthålla ansvarsskyldighet och spårbarhet i användningen av unionsmedel.

24. Europaparlamentet insisterar på att en förenklad budget också måste leda till en transparent budget. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att ge allmänheten tillgång till information om förfaranden, inbegripet metoden för kostnadsberäkning, och att ge parlamentet tillgång till de beräknade kostnaderna för nationella och regionala partnerskapsplaner.

25. Europaparlamentet efterlyser ett enhetligt system för ansvarsskyldighet som gör det möjligt att spåra bidrag från EU:s budget till specifika projekt och deras verkliga slutliga stödmottagare, inbegripet entreprenörer och underentreprenörer samt verkliga huvudmän. Parlamentet betonar vikten av att se till att EU-finansierade projekt synliggörs för medborgarna. Parlamentet betonar behovet av att koppla betalningar till uppnåendet av enhetliga, tydligt definierade delmål och mål för att stärka anpassningen mellan reformer och investeringar. Parlamentet betonar hur viktigt det är att införa ett system för efterhandsutvärdering baserat på de mål som uppnåtts för varje instrument, mätt med hjälp av deras prestationsindikatorer.

26. Europaparlamentet betonar att unionsfinansiering endast bör beviljas för åtgärder som är direkt kopplade till konkreta,

verifierbara projekt som uppvisar påtagliga framsteg, mätbara resultat, bidrar till unionens politiska mål och effektivt kan övervakas och granskas, och som är föremål för transparent rapportering, bland annat när det gäller valuta för pengarna och synlighetskrav.

27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att avstå från att införa komplexa eller spekulativa kostnadsberäkningsmetoder, som riskerar att undergräva transparensen och jämförbarheten mellan medlemsstaterna. Parlamentet efterlyser i stället utveckling och bredare användning av harmoniserade och kontrollerbara förenklade kostnadsalternativ som ger klarhet, minskar de administrativa bördorna och upprätthåller en lämplig nivå av ansvarsskyldighet.

28. Europaparlamentet efterlyser entydiga efterlevnadskriterier för att avgöra när prestationsbaserade instrument uppfyller planerad output eller planerade resultat, med enhetliga definitioner i alla medlemsstater.

29. Europaparlamentet efterlyser regelbundna bedömningar av de faktiska kostnaderna för genomförandet av prestationsbaserade instrument i förhållande till medlemsstaternas kostnadsberäkningar för att förhindra diskrepanser. Parlamentet anser att sådana bedömningar automatiskt bör utlösa kontroller och revisioner i fall där det finns betydande skillnader mellan verkliga och uppskattade kostnader.

30. Europaparlamentet insisterar på att all användning av modellen med finansiering som inte är kopplad till kostnaderna måste kräva en korrelation mellan betalningsansökningarna och uppnåendet av delmål och mål å ena sidan och genomförandet av konkreta projekt å andra sidan. Parlamentet betonar att utan en sådan korrelation äventyras unionsfinansieringens spårbarhet allvarligt.

31. Europaparlamentet efterlyser inrättandet av ett enda, integrerat och driftskompatibelt informations- och övervakningssystem, däribland ett enda datautvinnings- och riskgraderingsverktyg. Parlamentet kräver att användningen av detta nya driftskompatibla system måste vara en förutsättning för tillgång till unionsfinansiering i nästa fleråriga budgetram. Parlamentet kräver att kommissionen skapar offentligt tillgängliga resultattavlor som gör det möjligt för medborgarna att bedöma det värde som genereras av EU:s finansiering. Parlamentet uppmanar kommissionen att använda avancerade verktyg för dataanalys och AI-verktyg för att förbättra utvärderingen och rapporteringen av prestationsspårningen, minska den manuella arbetsbördan, effektivisera rapporteringsprocesserna och förhindra dubbelfinansiering och andra risker för skyddet av EU:s ekonomiska intressen.

32. Europaparlamentet kräver att kommissionen fastställer och offentliggör tydliga tröskelvärden för korrigerande åtgärder, bland

annat allvarlighetsgrader, för att garantera likabehandling och konsekvent efterlevnad.

33. Europaparlamentet insisterar på att uppnåendet av delmål och mål måste bedömas av kommissionen med beaktande av de uppgifter som varje medlemsstat tillhandahåller, och måste följa en transparent och standardiserad metod, med dokumenterad poängsättning och underbyggd motivering för eventuella avvikelser över det rättsliga tröskelvärdet. Parlamentet begär att alla bedömningsakter ska göras tillgängliga för parlamentet och revisionsrätten.

34. Europaparlamentet kräver större transparens i genomförandet av prestationsbaserade instrument, och kräver ett snabbt offentliggörande av alla kommissionens bedömningar, nationella rapporter, revisionssammanfattningar och återkravsåtgärder, i format som är tillgängliga, jämförbara, verifierbara och användarvänliga, för att säkerställa att parlamentet, revisionsrätten och medborgarna kan granska användningen av unionsmedel. Parlamentet betonar att tillgången till information bör följa en kaskadstrategi – som säkerställer fullständig och obegränsad tillgång i realtid för revisionsrätten, en garanterad och obegränsad rätt för parlamentet att ställa frågor och begära information samt lämplig, transparent tillgång för medborgarna i överensstämmelse med Europeiska unionens domstols domar. Parlamentet påminner om att alla transparensåtgärder måste uppfylla dataskyddskraven enligt den allmänna dataskyddsförordningen och annan relevant unionslagstiftning. Parlamentet betonar att de offentligt tillgängliga uppgifterna på ett korrekt sätt måste återspegla projektens faktiska genomförande och framsteg, snarare än planerade åtaganden eller utbetalningar som görs enbart för att uppnå delmål och mål inom ramen för nationella planer, och därmed ge en verklig bild av de resultat som uppnåtts på plats.

35. Europaparlamentet betonar att alla kommissionens databaser och informationssystem som används för insamling, utbyte och övervakning av uppgifter mellan kommissionen och medlemsstaterna måste vara tillgängliga för revisionsrätten. Parlamentet understryker att revisionsrätten bör ha direkt och omedelbar tillgång till de ursprungliga uppgifter som registrerats i systemet, utan föregående ändringar, aggregering eller redigering av nationella myndigheter eller kommissionens avdelningar. Parlamentet betonar att sådan tillgång är avgörande för att säkerställa revisionernas oberoende, tillförlitlighet och effektivitet och för att upprätthålla transparens och ansvarsskyldighet i genomförandet av unionens budget.

36. Europaparlamentet efterlyser en förbättrad rapportering av prestationsbaserade instrument som ska omfatta uppgifter på projektnivå liknande dem i sammanhållningspolitiken som visar den

geografiska fördelningen av finansieringen och insatser på subnationell nivå.

37. Europaparlamentet efterlyser förbättrade verifieringskedjor genom krav på systematisk dokumentation av verifieringssteg och säkerställande av att registren är fullständiga, tillgängliga och kontrollerbara på både EU-nivå och nationell nivå.

38. Europaparlamentet kräver att kommissionen inför robusta skyddsåtgärder för att säkerställa ett konsekvent, oberoende och högkvalitativt revisionsarbete i alla medlemsstater, bland annat genom detaljerad metodvägledning, hållbart tekniskt stöd när revisionsmyndigheter uppvisar ihållande brister och särskild utbildning om standarder för effektivitetsrevision. Parlamentet insisterar på att beroendet av nationella myndigheter och externa revisorer måste villkoras av efterlevnad av dessa skyddsåtgärder för att förhindra variationer i kontrollernas kvalitet.
Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa skyddsåtgärder för att säkerställa de nationella revisionsmyndigheternas oberoende från de politiska och administrativa organ som ansvarar för förvaltningen av medel.

39. Europaparlamentet efterlyser införandet av prediktiva analysverktyg som drivs av AI samt maskininlärningskapacitet som skulle göra det möjligt för revisorer att utföra riskbedömningar i realtid, identifiera avvikelser mer effektivt och utföra revisioner av valuta för pengarna och riktade granskningar i fall av konsekventa brister som identifierats av revisionsrätten. Parlamentet betonar vikten av att utnyttja automatiserade datautvinningsverktyg och AI för att identifiera avvikelser och samtidigt undvika ytterligare rapporteringsskyldigheter för stödmottagare som uppfyller kraven. Parlamentet påminner om att sådan AI-teknik måste användas i fullständig överensstämmelse med EU:s dataskyddsregler och stödjas av omfattande utbildning för nationella revisionsmyndigheter.

40. Europaparlamentet begär att kommissionen stärker skyddsåtgärderna för finansieringsinstrument, bland annat strängare tak för förvaltningsavgifter, transparenta regler för direkttilldelning och kontroller för att förhindra dubbelfinansiering och överträdelser av reglerna för statligt stöd. Parlamentet kräver att taken för förvaltningsavgifter, särskilt för direkttilldelning till fondförvaltare för produkter baserade på eget kapital respektive på därmed likställt kapital, inte bör urholka unionsstödets kostnadseffektivitet, särskilt när transaktionsvolymen är blygsam.

41. Europaparlamentet för på nytt fram behovet av att öka transparensen genom att utvidga RRF-resultattavlans modell till att omfatta alla prestationsbaserade instrument, förbättra den nationella rapporteringens aktualitet och jämförbarhet och säkerställa tillgång

för allmänheten, spårbarhet och ansvarsskyldighet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa fullständig interoperabilitet mellan EU:s datasystem och nationella datasystem, minska den manuella inmatningen, förbättra datakvaliteten och möjliggöra spårbarhet i realtid ända ner till slutmottagarnivå. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang kommissionen att säkerställa att uppgifter om de verkliga slutmottagarna av finansiering från prestationsbaserade instrument, inbegripet entreprenörer och underleverantörer, finns tillgängliga i realtid för revisionsmyndigheter och ansvarsfrihetsbeviljande myndigheter samt för Eppo och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

42. Europaparlamentet insisterar på att parlamentets befogenheter som lagstiftare, budgetmyndighet och ansvarsfrihetsbeviljande myndighet måste respekteras fullt ut och att parlamentet måste ges tillgång till alla uppgifter som krävs för att det ska kunna utföra sina uppgifter.

°

° °

43. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.